

DRUGS:

GEZOND GEBRUIK BESTAAT NIET

INHOUD

01 | Voorwoord: Gezond West-Brabant

02 | Trek samen op: drugs zijn niet normaal'

03 | Colofon

VOORWOORD

GEZOND WEST-BRABANT

UW UITDAGING

Meer taken met minder budget. Ook uw gemeente heeft te maken met de gevolgen van de transities. Deze ontwikkelingen vragen om scherpe en weloverwogen keuzes in het beleid en de begroting van uw gemeente. Waar legt u accenten in uw gezondheids- en veiligheidsbeleid? En hoe verbindt u preventie, regelgeving, handhaving en acute zorg?

HET DOEL

Wie meedoet is gezonder en gelukkiger, en als je gezond en gelukkig bent, kun je meedoen. Voor jongvolwassenen is meedoen in het uitgaanscircuit belangrijk. Steeds meer jongvolwassenen die party's, festivals, disco's of clubs bezoeken, gebruiken XTC of andere drugs. En ook het aantal keren dat jongeren op een EHBO-post of in de ambulance belandt, neemt toe.

NIET NORMAAL

Staatssecretaris Van Rijn roept gemeenten, ouders, jongeren, scholen, GGD, verslavingszorg en de zorg- en uitgaanssector op om samen de normalisering van het gebruik van drugs een halt toe te roepen en de stijgende trends tegen te gaan. Welke rol heeft de gemeente daarin samen met haar partners? En, gegeven het feit dat drugs gebruikt worden, wat is er te doen in de vroege signalering, opvang en acute zorg?

Annemieke van der Zijden,
directeur publieke gezondheid

*Alex van Dongen, coördinator preventie Novadic-Kentron Breda, en
Ronald van Litsenburg, ambulanceverpleegkundige RAV Brabant Midden-West-Noord
en eigenaar Event Medical Service*

TREK SAMEN OP: DRUGS ZIJN NIET NORMAAL

Een te hoge hartslag en temperatuur en een verstoorde ademhaling. De medische posten op dancefestivals weten dan genoeg: een feestganger met een mogelijke XTC-vergiftiging. De Regionale Ambulance Voorziening (RAV) Brabant Midden-West-Noord verleende tussen 2013 en september 2015 bijna 500 keer hulp vanwege een vergiftiging, waaronder XTC en GHB.

Staatssecretaris Van Rijn trekt aan de bel omdat het gebruik van drugs zoals XTC onder jongvolwassenen en het aantal jongeren dat hierdoor bij een EHBO-post of in de ambulance belandt, stijgen.

Hij bepleit een gezamenlijke aanpak zodat deze grote groep zich ervan bewust wordt dat drugs niet normaal zijn. Hij roept ouders, jongeren, scholen, GGD, verslavingszorg en gemeenten op tot meer aandacht voor bewustwording en preventie. Het gaat dan om meer kennis over de gezondheidsrisico's en meer aandacht hiervoor in de gemeentelijke vergunningverlening en handhaving. Daarnaast helpen alertheid bij mede-feestgangers, een goede eerste opvang en deskundige verpleegkundigen in de (acute) zorg om de gezondheidsschade zoveel mogelijk te beperken als een jongere door drugs onwel wordt.

EXTRA MAATREGELEN NODIG

Extra maatregelen zijn hard nodig, zo blijkt ook uit de drugsmonitor, want de ernst van de vergiftigingen neemt toe. Zo bevat veertig procent van de XTC-tabletten een te hoge dosering van de giftige stof MDMA. "Voor een gemiddeld persoon geldt een dosering van 1 mg per kilogram lichaamsgewicht en is een dosis van in totaal ongeveer 100 mg wel het maximum", zegt Ronald van Litsenburg. "Maar je loopt een aardige kans ruim het dubbele binnen te krijgen met slechts één XTC-tablet. Dit levert risico's op als hartproblemen en oververhitting."

Het gebruik van XTC is sterk toegenomen, vooral in de leeftijdsgroep van 20 tot 24 jaar. "Het gebruik hangt vooral samen met het groeiend aantal dancefeesten", zegt Alex van Dongen. "De jongvolwassenen die deze dancefestivals bezoeken, onderschatten echter de risico's op een vergiftiging door drugs."

CHILL-OUT RUIMTES

Fouilleren tijdens een evenement of bij een uitgaansgelegenheid is niet afdoende. Partygangers slikken ook thuis al pillen. “Een harde nee tegen drugs maakt niet veel indruk op jongeren”, zegt Alex. Daarom pleit hij naast extra voorlichting over het risico op vergiftiging óók voor extra aandacht in de vergunningen zoals voldoende chill-out ruimtes en een goede klimaatbeheersing. Gemeenten ontvangen advies van verslavingszorg en GHOR/GGD over vergunningenbeleid en te nemen maatregelen bij dancefeesten. Zij kunnen volop gebruik maken van de kennis en praktijkervaringen aanwezig in hun netwerk met onder meer GGD/GHOR, verslavingszorg en RAV. Ook deskundige medische hulpverleners zijn noodzakelijk, aldus Ronald, die zelf ambulanceverpleegkundigen traint. “Hulpverleners moeten zelf ook een goed beeld hebben van de drugsmarkt en nieuwe trends en meldingen samen delen. Dan kun je een redelijk veilig evenement neerzetten met aanvaardbare risico’s.”

GHB-GEBRUIKERS

Naast de stijgende trend van XTC-gebruik in het uitgaanscircuit, is ook het gebruik van GHB een zorg in West-Brabant. Deze uitzending van Zembla gaat hierover. GHB is uitermate verslavend en het terugvalpercentage na behandeling is hoog. Een GHB-verslaving heeft een verwoestende invloed op het leven van de gebruiker en diens familie. Politieagenten, forensisch artsen van de GGD, ambulanceverpleegkundigen van de RAV, medewerkers van de verslavingszorg, burgemeesters, gemeentelijke handhavers: allemaal komen ze tijdens hun werk in aanraking met de effecten van GHB. “Toch is het aantal GHB-gebruikers in West-Brabant over het geheel genomen nog steeds beperkt”, zegt Alex. “We zien dat verslavingsproblemen door cannabis, alcohol en cocaïne vaker voorkomen. Pas daarna volgt GHB. Samen met ouders, jongeren, scholen, welzijns-, zorg- en veiligheidspartners én de uitgaanssector kunnen gemeenten veel doen aan bewustwording dat drugs niet normaal zijn. Zo gaan we gezamenlijk de stijgende trends tegen en kunnen we goede opvang en zorg verlenen.”

.....
Alex van Dongen,
*“SAMEN KUNNEN WE VEEL DOEN
AAN DE BEWUSTWORDING DAT
DRUGS NIET NORMAAL ZIJN.”*
.....

BELEID

XTC: EEN BITTERE PIL

Staatssecretaris van Rijn (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) heeft zijn zorgen over het drugsgebruik door jongeren en jongvolwassenen omgezet in concrete acties, gericht op:

- **Ouders:** nieuwe website uwkindenuitgaandruugs.nl (ter vervanging van drugsinfo.nl/xtc/voorouder en in navolging van uwkindenalcohol.nl en uwkindenseks.nl)
- **Jongeren en jongvolwassenen:** herijking voorlichtingsprogramma's, maatwerk en betere risicocommunicatie.
- **Organisatoren van evenementen en clubeigenaren:** financiering van platform celebrate safe.
- **Gemeenten:** Handreiking Drugs en Alcohol op evenementen met handvatten voor een gezond en veilig verloop van evenementen, o.a. door het opnemen van de volgende aspecten in een evenementenvergunning: aanwezigheid EHBO-dienst, waterpunten en chill-out ruimte, en goede samenwerking tussen evenementenorganisatoren, GHOR, EHBO en politie.
- **Gezondheidsprofessionals:** impuls verslavingspreventie in de eerste lijn (o.a. huisartsen en wijkteams), pilot recidivepreventie bij spoedeisende hulp en EHBO en uitbreiding testcapaciteit.
- **Aanvullend onderzoek:** risico-inschatting en lange termijneffect.

BEST PRACTICE

VITAAL BURGERSCHAP: OOK PREVENTIE DRUGSGEBRUIK

Bijdragen aan burgerschap van jongeren is een kerntaak van het onderwijs. Vitaal burgerschap op het MBO gaat over reflecteren op de eigen leefstijl en zorgdragen voor de eigen vitaliteit. Het gaat naast bewegen, sport, voeding en seksualiteit, ook over roken, alcohol en drugs. Hierbij wordt gebruik gemaakt van een E-learning module. De module start met een filmpje, waarin iemand voorstelt om een pilletje te nemen. Dan gaat het met één van de jongens mis. In de E-learning module worden jongeren geprikkeld om erachter te komen wat er precies gebeurd is. Bij hun zoektocht naar de afloop van het verhaal, komen ze opdrachten tegen over drugs. Via filmpjes en games leren studenten in een veilige omgeving omgaan met complexe problemen, hun risico's en onzekerheden. De invloed van de leeftijdsgenoten en de ontwikkeling van de eigen weerbaarheid wordt besproken met de klas.

DRUGSGEBRUIK

DRUGSGEBRUIK OP DANCEFEEST

MOGELIJKE GEVOLGEN DRUGSGEBRUIK

2015: 93 AMBULANCERITTEN VANWEGE DRUGSVERGIFTIGING WEST-BRABANT

- UITDROGING/WATERVERGIFTIGING
- OUT GAAN (BV. ONJUISTE DOSERING GHB)
- OVERDOSIS
- COMBINATIEGEBRUIK (BV. XTC EN ALCOHOL)
- ONBEKEND WAT ER IN XTC-PIL ZIT (BV. TE VEEL MDMA)

PREVENTIE DRUGSGEBRUIK

VOORLICHTING DRUGS OP SCHOOL

VROEGE SIGNALERING

REGELGEVING

HANDHAVING

VERSLAVINGSZORG

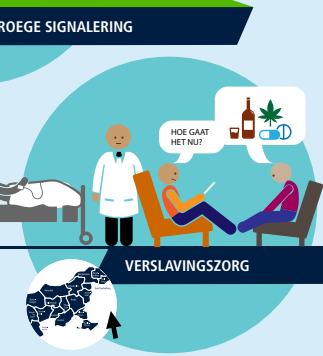

Illustration of a checklist:

- VERVOLGENDE DRUGSGEEST?
- WERKPLEK?
- OVERSICHT WERKEN?

Illustration of a speech bubble: "HOE GAAT HET NU?"

BEST PRACTICE

TRAINING AMBULANCEVERPLEEGKUNDIGEN

De RAV Brabant Midden-West-Noord heeft de afgelopen jaren haar personeel opgeleid op het gebied van partydrugs en de risico's voor de gezondheid. De aanleiding was de toename en ernst van vergiftiging door drugs en de toename van het aantal evenementen. Door het volgen van deze scholing heeft het ambulancepersoneel meer kennis van de middelen die op de markt komen en de gezondheidsrisico's die deze drugs met zich meebrengen. De ambulancemedewerkers herkennen nu de verschijnselen die bij het gebruik horen. En belangrijker nog: de patiënt ontvangt de juiste zorg en een behandeling op maat. Doordat de medewerkers, in samenwerking met de GGD en Novadic-Kentron, up-to-date blijven over ontwikkelingen binnen de partyscene is de onbekendheid met deze doelgroep minder geworden.

BEST PRACTICE

ADVIES BIJ EVENEMENTEN

We zien steeds meer festivals waarbij jongeren alcohol en/of drugs gebruiken. Ziekenhuizen en ambulancedienst signaleren een opvallend hoog aantal jongeren dat in kritieke toestand in het ziekenhuis terecht komt. De evenementenadviseurs van de GHOR nemen deze situatie en de ontwikkelingen op het gebied van alcohol en/of drugsgebruik als belangrijk aandachtspunt mee in gesprekken met zowel gemeenten als organisatoren van festivals. De deskundigen van GGD en de verslavingszorg kunnen hier op inspelen met voorlichting en preventieve maatregelen op het gebied van alcohol- en drugsgebruik. Samen voorkomen en beperken we hiermee gezondheidsschade.

BEST PRACTICE

SLAGVAARDIGHEID EN SAMENWERKING IN ETTEN-LEUR RONDOM GHB

"In de praktijk blijkt dat de zorgketen niet volledig gesloten is. Hulpverleners lopen nog steeds tegen knelpunten aan en GHB-gebruikers en hun familie ervaren onnodige problemen. Ik heb de overtuiging dat we als belangrijkste ketenpartners door integraal samen te werken tot praktische afspraken en concrete oplossingen kunnen komen." Met deze krachtige tekst nodigde de burgemeester van Etten-Leur in juni 2015 de verschillende bij GHB-verslaafden betrokken partners uit voor een overleg. Van zorgverzekeraar tot spoedeisende hulp, van woonstichting tot Maatschappelijk werk: iedereen gaf gehoor aan de uitnodiging. De bezorgdheid werd breed gedeeld. Aan de hand van een film over een eerdere GHB-verslaafde voerden we discussie, kwamen de meest saillante knelpunten op tafel en werden er verbeteringen afgesproken. De gemeente heeft het resultaat samengevat in bijgevoegde pdf. Een resultaat dat in de praktijk werkt. Er zijn bijvoorbeeld al 12 succesvolle zorgconferenties uitgevoerd en GGZ en Novadic-Kentron zijn in gesprek over de opvang van dakloze GHB-gebruikers.

GHB: 'OLIFANTEN GRUG'

<https://eenbredeblikopgezondheid.wordpress.com/2014/04/01/olifanten-drug-met-reden-een-harddrug/>

COLOFON**DEZE UITGAVE**

Gezondwestbrabant.nl is een initiatief van GGD West-Brabant en GHOR Midden- en West-Brabant. Wij danken graag alle geïnterviewden en betrokkenen bij de totstandkoming van deze uitgave.

BRONVERMELDING:

Beeldmateriaal door GGD West-Brabant, RAV Brabant MWN en Shutterstock.

Novadic Kentron. Jaarverantwoording 2014 gemeente Bergen op Zoom en Westelijk Noord-Brabant.

Novadic Kentron. Jaarverantwoording 2014 gemeente en stadsgewest Breda.

RAV Brabant Midden-West-Noord. Cijfers 2015 tot november.

VRAGEN?

Neem contact op met uw beleidsadviseur

GERRIE VAN DEN BROEK

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Etten-Leur, Oosterhout, Steenbergen en Woensdrecht
T: 06-135 086 93
E: g.broek@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @LGB_Gerrie

BIANCA VAN IERSEL

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Breda en Rucphen
T: 06-423 368 95
E: b.iersel@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @Blersel
Werkdagen: maandag tot 15.00 uur, dinsdag en donderdag

PETRA VAN MECHELEN

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Halderberge en Roosendaal
T: 06-135 189 14
E: p.mechelen@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @Petra_v_M
Werkdagen: maandag, dinsdag, donderdag, woensdag- en vrijdagochtend

WILLEKE MICHEL

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Bergen op Zoom, Geertruidenberg en Moerdijk
T: 06-423 368 58
E: w.michel@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @willekemichel
Werkdagen: maandag tot 15.00, dinsdag, donderdag
woensdag in de oneven weken

DANIËLLE STEENBERGEN

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Aalburg, Werkendam, Woudrichem en Zundert
T: 06-107 766 30
E: d.steenbergen@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @SteenbergenD
Werkdagen: maandag, woensdag tot 13.00 uur en donderdag

IVANKA VAN DER VEEKEN

Beleidsadviseur Programma Lokaal Gezondheidsbeleid
Gemeenten: Alphen-Chaam, Baarle-Nassau en Drimmelen
T: 06-423 368 37
E: i.veeken@ggdwestbrabant.nl / [TWITTER](#) @Ivankavdveeken
Werkdagen: maandag, dinsdag, woensdagochtend en donderdag